

ESDRAS

(Édra)

**Ãëxgacü ga Chíru nanaxunagü nax wena
naxügüaxüçax ga Tupanapata**

1 ¹Rü guma taunecü ga nagu ãëxgacü yangucuchicü ga Chíru ga Pérchiaanecüäxarü ãëxgacü, rü Cori ya Tupana nayanguxexë ga norü ore ga noxri Yeremíaqwa nüxü yaxuxü. Rü yemacax ga núma ga Tupana rü ãëxgacü ga Chíruäewa ínananguxexë nax guxü ga nachixüanegü ga núma namaxä inacuáxümaxä naxunagüaxüçax ga ñaa ore ga ümatüxü ga ñaxü. ²“Rü choma i Chíru i Pérchiaanecüäxarü ãëxgacü rü chanaxunagü i ñaa ore. Rü núma ya daxüçüäx ya Cori ya Tupana rü marü choxmexwa nanangexmagüxexë i guxüma i nachixüanegü i ñoma i naanewa ngëxmagüxü. Rü choxü namu nax naxcax chanaxüxüçax ya wüxi ya napata nawa ya yima ñane ya Yerucharéü i Yudáanewa ngexmane. ³Rü ngëmacax i guxäma i pema ya Iraéanecüäxgü ixígüxe, rü name nixü nax Yerucharéüçax pewoeguxü nax wena penaxügüxüçax ya napata ya yimá perü Tupana. ⁱRü núma pexü

nangüxexë nawa i ngëma puracü! ⁴Rü yíxema petanüxügü ya tama woeguchaüxe, rü name nixü i naxchirumaxä, rü tümwexümaxä, rü õnamaxä nüxü tarüngüxexë i ngëma woeguxü. Rü naétü rü name nixü i nüxna tanaxä i tümaarü ámare naxcax ya Tupanapata ya Yerucharéüwa wena tá naxügüne”, ñanagüterü ga ãëxgacü ga Chíru.

**Iraéanecüäxgü rü wena
Yerucharéüçax nawoegu**

⁵Rü núma ya Tupana rü yema Yudátanüxüarü rü Béyamítanüxüarü ãëxgacügüäewa rü chacherdótegüäewa nananguxexë ga wüxi ga ngúchaü nax Yerucharéüçax nawoeguxüçax nax wena naxügüaxüçax ga Tupanapata. ⁶Rü yema Iraéanecüäxgü ga tama Yerucharéüçax woeguchaüxü, rü yema woeguxüxü narüngüxexëgü diërumaxä, rü úirumaxä, rü wocagüimaxä rü norü yemaxügü ga tatanüxümaxä. Rü naétü nüxna nanaxägi ga ámaregü Tupanapataçax. ⁷Rü númatama ga ãëxgacü ga Chíru rü nanawoeguxexë ga yema cópagü ga úirunaxçax rü guxüma

ga togüamachigü ga Tupanapataarü yemaxügü ga aëxgacü ga Nabucudonochó Yerucharéüwa naxü rü norü tupanapatagu yanuxü. ⁸Rü nüma ga Chíru ga Pérchiaanecüäxarü aëxgacü rü norü diëruarü dauruxü ga Miridátexü namu nax Yudáanecüäxarü aëxgacü ga Chebachárana nanaaxüçax ga yema Tupanapataarü yemaxügü.

.....

¹¹Rü yema Tupanapataarü yemaxügü ga úirunaxcax rü diërumünaxcax rü 5,400 nixí ga norü mu. Rü guxüma ga yema yemaxügü rü Chebachára nayana ga yexguma Babiróniaanewa natáeguxgu namaxä ga yema duüxügü ga Yerucharéüçax woeguxü.

.....

Iraéanecüäxgü ga Babiróniaanewa woeguxü

2 ⁶⁴⁻⁶⁵Rü 42,360 nixí ga norü mu ga yema Iraéanecüäxgü ga woeguxü. Natürü tama yematanügü nixugü ga norü puracütanüxügü rü naxütaxügü ga 7,337 ga duüxügü ixíguxü. Rü yexgumartüxü ta nayexmagü ga 200 ga wiyaetanüxü ga yatüxü rü ngexügü. ⁶⁶⁻⁶⁷Rü 736 ga cowarugü nüxü nayexmagü, rü 245 ga múlagü, rü 435 ga caméyugü rü 6,720 ga búrugü. ⁶⁸Rü yexguma Yerucharéüwa nangugüga yema Iraéanecüäxgü, rü ñuxre ga norü aëxgacügü rü norü ámaregü inaxägü nax wena Cori ya Tupanapata namexëéguxüçax. ⁶⁹Rü yema wüxichigü nüxü tauxchaxü ga diëru nixí ga inaxäguxü naxcax ga guma Tupanapata. Rü 488 quiru naguxü ga úiru, rü 2,750 quiru ga diërumü, rü 100 ga

chacherdótegüchiru ga mámüxü nixí ga inaxäguxü. ⁷⁰Rü yema chacherdótegü rü yema Lebitanüxügü rü ñuxre ga yema togü ga duüxügü rü yexma Yerucharéüga naxächiügü. Natürü yema wiyaetanüxügü, rü yema Tupanapataarü íäxarü dauruügü, rü yema Tupanapataawa puracüexü, rü yema togü ga Iraéanecüäxgü rü wüxichigü norü íanewa ningugüetanü.

Yerucharéüwa rü wena inanaxügü nax Tupanacax nangutaquexegüxü

3 ¹Rü yexguma 7 ga tauemaciwa nanguxgu nax Babiróniaanewa ne naxixü rü nüma ga Iraéanecüäxgü ga norü íanewachigü ngugüxü rü Yerucharéüwa naxí nax yéma yangutaquexegüxüçax. ²Rü yemacax ga Yochué ga Yochadá nane rü namüçüğü ga chacherdótegümamaxä rü Chorobabé ga Charatié nane rü natanüxügumamaxä wenaxarü nanaxügü ga Tupanaarü ámarearü guchicaxü nax yéma ínaguaxüçax ga Tupanaarü ámaregü, yema mugü ga Moiché ümatüxü nüxü ixuxürüxü. ³Rü yema Tupanaarü ámarearü guchicaxü rü nüxíraxüxü ga nachicagutama nanaxügü rü meama natai. Rü yema nax naxcax namuüexü ga yema duüxügü ga yema naanewa yexmagüxü, rü yemacax guxüguma ga paxmama rü yáuanecü rü Cori ga Tupanacax ínanagugüxü ga norü ámaregü. ⁴Rü yema Moiché ümatüxü ga mugü nüxü ixuxürüxü rü nanaxüchigagüxü ga yema naixatümaxä nügü nax yaxüpataxü. Rü guxüma ga ngunexügü rü ínanaguuxü ga ámaregü aixrígumarüütama yema Moiché

ümatüxű ga mugü nüxű ixuxürükü. ⁵Rü yexgumartüxű ta ínanagu ga ãmaregü ga ngüchigaaru ngunexügu íguxű, rü yema ãmaregü ga yexwaca ixücucü ga tauemacügu íguxű, rü yema ãmaregü ga togü ga petagu Tupanacax íguxű. Rü yexgumartüxű ta ínanagu ga yema ãmaregü ga texé tümaarü ngúchaúmaxä Tupanacax ixãmaregüxű. ⁶Rü yema nax Tupanacax ínaguaxű ga ãmaregü, rü inanaxügue meama 7 ga tauemacüarü ügügu naxüpä nax inachixëégüaxű ga yema naxtapüx ga guma Tupanapata. ⁷Rü ñuxuchi naxcax nadaugü ga ípataarü üruügü ga nutaarü ñaxcuruügü rü corapínagü, rü diérumaxä nüxű nanaxütanü. Rü Líbanuanewa ga Tíruwa rü Chidáuwa naxcax nataxegü ga mürapewa ga ocayiwagü. Rü yema mürapewa rü ònamaxä, rü bínumaxä, rü oríbuarü chíxümaxä nanaxütanügü. Rü yema mürapewagü rü Líbanuanewa nixä ga ne nanaaxű. Rü márpechinigu nayana ñuxmata Yópearü türewa nangugü, yerü yemaacü nixí ga nüxna naxâgaxű ga Pérchiaanecüäxarü ãëxgacü ga Chíru.

Inanaxügue ga wena nax naxügüäxű ga Tupanapata

⁸Rü nüma ga Chorobabé ga Charatié nane rü Yochué ga Yochadá nane rü nüma ga chacherdótegü rü Lebitanüxügü rü guxümä ga yema Iraéanecüäxgü ga wenaxarü Yerucharéicax woeguxű rü inanaxügue ga yema puracü nax wena namexëégüaxű ga Tupanapata. Rü yema puracü rü inaxügü ga yexguma marü taxre ga taunecü ínguxgu rü naétü taxre

ga tauemacü yixíxgu ga Yerucharéüwa nax nayexmagüxű. Rü yema puracümaxä inacuqxgü ga yema Lebitanüxű ga 20 ga taunecüarü yexera nüxű yexmagüxű. ⁹Rü nüma ga Yochué rü nanegü rü naeneegü rü nügü nade, rü wüxitücumü nügumaxä naxü namaxä ga Camierí rü nanegü ga Yudátaagü ixígüxű. Rü yexgumartüxű ta nügütanüwa nanaxügüxexë ga Enadáx nanegü rü naeneegü rü natanüxügü ga Lebitaagü ixígüxű. Rü nümagü nixí ga namaxä inacuáxű ga yema Tupanapataarü mexëēruügü. ¹⁰Rü yexguma yema Tupanapataarü mexëēruügü nanucugu ga nüxíraxüçü ga nutagü ga natapüxparagü nawa rütagüne, rü nüma ga chacherdótegü rü mea nügü nangaxäeäcüma yexma nachigü rü nayacue ga norü cornétagü. Rü yema Lebitanüxű ga Achátaagü rü yéma nanana ga norü paxetaruügü ga namaxä Tupanaxü yacuqxüügüxű, yema ãëxgacü ga Dabí unagüxürükü. ¹¹Rü ñuxre ga nümagü rü nawiyaegü rü Tupanaxü nicuqxüxügü. Rü yema togü rü nanangaxügü rü ñanagüriegü: —iNüxna moxë pexä ya Cori ya Tupana erü nüma rü tamaxä namecüma rü ngëma norü ngechaü i taxcax rü taguma nagux! —ñanagüriegü. Rü guxüma ga duüxügü rü nataäxegü, rü tagaäcü Cori ya Tupanaxü nicuqxüxügü, yerü marü inaxügü ga nax wena namexëéxű ga Cori ya Tupanapata. ¹²Rü muxüma ga yema chacherdótegü rü Lebitanüxű rü ãëxgacügü ga iyaxü ga marü nüxü daugüxű ga guma nüxíraxüne ga Tupanapata, rü yemagü rü tagaäcü naxauxe, yerü nüxű nadaugü ga wena

nax inaxügütü ga guma yexwacaxüne ga Tupanapata. Rü yexgumarüxtü ta ga togü rü norü taăxemaxä tagaăcü aita naxügü. ¹³Rü yemaacü taxúema nüxtü tacuăx rü nataăxegü rüexna nangechaăgü yerü yema auxexü rü yema taăxegütü rü wüxi gita naxüe rü yáxüguma nüxtü naxinüe.

Norü uanügü ínayachaxăchigütexë nax naxügütü ga guma Tupanapata

4 ¹⁻²Rü yexguma yema norü uanügü nüxtü cuaxgugu nax wena namexéegüaxü ga guma Tupanapata ga yema duăxügü ga Yudátanüxtü rü Béyamítanüxtü ga Babiróniaanewa ne íxü ga Yerucharéüçax woeguxü, rü nüma ga norü uanügü rü Chorobabéxütawa rü Yochuéxütawa rü yema togü ga aăxgacügütexü nayaadaugü. Rü nianagürögü nüxtü: —iTaxü i toxna penachuxuxü nax pexü tarüngütexügütü nawa i ñaa puracü! Erü toma rü ta pexrüxtü nüxtü tayaxögü ya yimá perü Tupana. Rü naxcax ítanaguuxü ga torü āmaregü ga yexguma Achíriaaneärü aăxgacü ga Echaradóü nua toxü gagügumama —ñanagürögü. ³Natürü nüma ga Chorobabé rü Yochué rü yema togü ga aăxgacügü ga iyaxü, rü nanangăxügü rü ñanagürögü: —Taxucüruwama pemaxä wüxi gita tanaxü ya daa torü Tupanapata. Rü marü toxicatátama tanaxü ya napata ya Cori ya torü Tupana, yerü yemaacü nixi ga tomaxä nüxtü yaxuxü ya Chíru ga Pérchiaanecüăxarü aăxgacü —ñanagürögü. ⁴Rü yexguma ga nüma ga yema uanügü ga yema naanegu āxchiügütü rü inanaxügüe nax chixri

yema Iraéanecüăxgüchiga yadexagütü nax íyachaxăchigütüçax ga yema puracü.

.....

⁸Rü yexguma Arteyére rü Pérchiaanecüăxarü aăxgacü yixixgu, rü yema Iraéanecüăxgüarü uanügürü aăxgacü ga Rexü rü nanamu ga norü poperaarü ümatüruxü ga Chichái nax Arteyérexütawa naruaxü ga wüxi ga popera ga chixexü tûmachiga ga guxema Yerucharéüçüăxgu ga ñaxü:

.....

¹²"Rü cuxü nüxtü tacuăxexë, Pa Aăxgacüx, rü ngëma Yudíugü ga Iraétanüxügü ga Yerucharéüçax woeguxü ga Babiróniaanewa ne íxü, rü ñuxma rü wena nanamexéegü ya yima norü ñane i ngëma duăxügü i taxüega ñüexü rü chixexü ügütü. Rü marü inanaxügüe nax namexéegüaxü i norü ñanearü poxeguxütapüx rü marü nananucu ga norü Tupanapataarü nutagü ya natapüxparagü nawa rütogüne", ñaxü.

.....

¹⁷Rü yexguma nüma ga aăxgacü ga Arteyére nayaxuxgu ga yema popera, rü nanangăxü rü ñanagürü: "Pa Aăxgacüx, Pa Rexü, rü yimá cumucü ya Chichái ya poperaarü ümatüruxü, rü ngëma cumücügü i ñane ya Chamáriawa ngëxmagütü, rü guxüma i cumücügü i taxtü i Eufrátearü oéstewa ngëxmagütü, rü pexü charümoxë. ¹⁸Rü ngëma perü popera i chauxcax nua pemuxü rü marü chauxüitawa nangu rü ngëmaacü nüxtü chacuăx i perü ore i chomaxä nüxtü pixuxü. ¹⁹Rü marü chanamu i chorü ngüxéerügü nax poperatanügü naxcax

nadaugüxűcax i nachiga i ngëma duũxügü i Yerucharéücxäx. Rü yema poperawa rü nüxü nayangaugü nax ngëma nüxü yaxuxü nax aixcüma yixixü rü ngëma duũxügü rü yema nüxíráxügüxü ga Pérchiaanecüäxarü äëxgacügcax nügü nanutaquexegüxü nax nügü namaxä nadajücxax, yerü tama yema äëxgacüguga naxñüuechaü. ²⁰Rü ngëgxumarüxü ta nüxü itayangau rü nüxcümaxüchima rü nayexmagü ga norü äëxgacügü ga iporaxüchixü ga namaxä icuáxü ga guxüma ga naanegü i taxtü i Eufrátearü oéstewaama ngëxmagüxü. Rü yema naanegücxäx ga naxmëxwa yexmagüxü rü nüxü nanaxütanügü ga taxü ga diéru. ²¹Rü ngëmacax chanaxwaxe nax ípeyachaxächitanüxëexü i ngëma duũxügü i norü ïanearü mexëewa puracüexü, ñuxmatata wena nüxna chaxäga nax ngëma puracü naxügüxűcax. ²²Rü tama name nax ngëma nüxü perüdaunümarexü erü taxü i guxchaxü tá chauxcax ínanguxëegü i ngëma duũxügü ega tama nüxna pedauxgu”, ñanagürü ga norü poperawa. ²³Rü yexguma naxüttawa nanguxgu ga yema äëxgacü ga Arteyérearü popera, rü Rexü rü Chichái ga poperaarü ümatüruxü, rü namüçügü rü nüxü nadaumatügü. Rü yexgumatama ga guxüma ga númagü rü Yerucharéüwa naxí, rü nuäcü Yudíugüxü namu nax íyachaxächigüxűcax nax napuracüexü. ²⁴Rü yemaacü nixí ga íyachaxächixü ga Tupanapataarü mexëexü ga Yerucharéüwa. Rü tama nawa napuracüe ñuxmata Daríu taxre ga

taunecü inguxëxü nax äëxgacü yixixü ga Pérchiaanewa.

**Wena inanaxügue ga puracü
Tupanapata nax namexëegüxü**

5 ¹Rü nüma ga Tupanaarü orearü uruügü ga Aguéu rü Chacaría ga Ídu nane, rü yema Yudíugü (ga Iraétanüxügü) ga Yudáanecüäxmaxä, rü Yerucharéücxäxmaxä nüxü nayarüxugüe ga yema ore ga Cori ya Tupana namaxä nüxü ixuxü. ²Rü yexguma ga Chorobabé ga Charatié nane rü Yochué ga Yochadá nane rü wenaxarü inanaxügue ga nax nawa napuracüexü ga Tupanapataarü mexëexü ga Yerucharéüwa. Rü nüma ga Tupanaarü orearü uruügü rü ta nüxü narüngüxëegü. ³⁻⁴Natürü nüma ga Tanái ga taxtü ga Eufrátearü oéstewaamaarü äëxgacü, rü nüma ga Chetáru-Bonári rü namüçügü, rü Yerucharéüwa naxí rü Yudíugüna (Yudátanüxüna) nayacagü rü ñanagürügü: —¿Texé pexü tamu nax wena penamexëexü ya daa Tupanapata rü nax peyamexëegüxü i norü poxeguxü ya daa ïane? —ñanagürügü. Rü ñuxuchi naxcax ínaca ga tümaéga ga guxema Tupanapataarü mexëewa puracüexe. ⁵Natürü nüma ga Tupana rü nüxna nadau ga yema Yudíugü ga yema puracümaxä icuaxgüxü. Rü yemaacü nataxuma ga texé nüxna nachuxuxü nax napuracüeamaxücxax. Rü yoxni ga yema Yudíugüarü uanügü rü Pérchiaanecüäxarü äëxgacü ga Daríucax nanaxümatü ga wüxi ga popera nax nüma namexëeñücxax ga yema guxchaxü. ⁶Rü yema popera ga Daríuxüttawa namugüxü ga Tanái, rü

Chetáru-Bonái, rü norü ngüxéeruügü ga ãëxgacügü rü ñanagürügü: ⁷“Pa Äëxgacüx, Pa Daríux, rü cuxü tarümixegü. ⁸Rü cumaxä nüxü tixu nax Yudáanewa ítayadauxü ya napata ya yimá Yudíugüarü Tupana ya guxáétüwa ngëxmacü. Rü yima rü ínanamexëegü nuta ya itaxüchicümaxä. Rü ngëma natapüx rü meama mürapewamaxä natüchiä. Rü ngëma puracü rü naxcax napaxaäegü rü ngëmacax paxama inixü. ⁹Rü yema Yudíugü ga yema puracümaxä icuaxgüxüna taca nax texé tixixü ga namuxe nax wena namexëegüaxüçax ya yima Tupanapata, rü mürapewamaxä nax napexgüxü i nachiäwaama. ¹⁰Rü naxcax ítacagü ta ga naégagü ga yema puracümaxä icuaxgüxü rü tayawügüéga nax ngëmaäcü cumaxä nüxü tixixüçax, Pa Äëxgacüx. ¹¹Rü nüma rü toxü nangäxügü rü ñanagürügü: ‘Toma rü yimá Tupana ya daxüguxü i naanearü üruxü rü ñoma i naanearü üruütarü duüxügü tixigü. Rü ítanamexëx ya daa napata ga nüxcümaxüchima ga torü oxigüarü ãëxgacü ga Charumóö üxüne’, ñanagürügü. ¹²Rü nüxü nixugügü ta rü ñanagürügü: ‘Rü torü oxigü rü Tupana ya daxüciäxü nanuxëegü rü yemacax nüma ga Tupana rü ãëxgacü ga Nabucudonochómexëgu nanayixëx. Rü nüma ga Nabucudonochó rü nagu napogü ga guma Tupanapata, rü yema duüxügü rü ñanayauxü rü Babiróniaanewa nanagagü’, ñanagürügü. ¹³Rü nüma i Yudíugü rü nüxü nixugüe rü guma nüxiraxüçü ga taunecü ga nagu Babiróniaanearü ãëxgacü yixicü ga Chíru, rü nüma ga

guma ãëxgacü rü nanaxunagü nax guma Tupanapata rü tá wena namexëegüaxü. ¹⁴Rü yexgumarüxü ta nüxü nixugüe rü nüma ga ãëxgacü ga Chíru rü marü nanawoeguxëx ga yema Tupanapataarü yemaxügü ga úirunaxcax rü diërumünaxcax ga Nabucudonochó Yerucharéüwa dexü rü Babiróniaanewa yexmane ga norü tupanapatagu yanuxü. Rü nüxü nixugüe ta rü yema Tupanapataarü yemaxügü rü ãëxgacü ga Chíru rü wüxi ga yatü ga Chebacháragu ãégaxüna nanana. Rü nüma ga Chebachára nixi ga Chíru nüxü unetaxü nax Yudáanecüäxarü ãëxgacü yixixüçax. ¹⁵Rü nüma ga ãëxgacü ga Chíru rü guma Chebacháráxü namu nax yima Yerucharéüwa ngexmane ya Tupanapatawa nanaaxüçax ga yema yemaxügü. Rü ñuxuchi nanamu nax wena namexëegüaxüçax ga Tupanapata ga noxitama ínaxixüwa. ¹⁶Rü yemawena ga nüma ga Chebachára rü Yerucharéüwa naxü, rü nananucu ga guma nutagü ya natapüxparagü nawa rütogüne ya yima Tupanapata. Rü ga duüxügü rü yexgumaäcüxü rü inanaxügüe ga nawa nax napuracuexü, natüri taxüta ningü. ¹⁷Rü ngëmacax i ñuxmax, Pa Äëxgacüx, rü cuxna naxcax taca nax naxcax cedulauxü i Babiróniaanearü poperatanügu nax nüxü cucusüçax ngoxi aixcuma yixixü nax ãëxgacü ga Chíru naxunagüxü nax wena naxügüaxüçax ya yima Tupanapata i Yerucharéüwa. Rü ñuxuchi cuxna naxcax taca nax tomaxä nüxü quixuxüçax rü taxacü yixixü i nagu curüxinüxü i cuma i ngëmachiga”, ñanagürügü ga norü poperawa.

6 ¹Rü yexguma ga nüma ga ãëgxacü ga Daríu rü norü duûxügüxü namu ga naxcax nax nadaugüxüçax ga yema mugüpáne ga Chíru ümatüxü natanügu ga nüxcümaüxü ga poperagü ga Babiróniaanewa yexmagüxü. ²Rü yema popera ga nagu naxümatüxü ga yema Chíruarü mugü rü nüxü inayangaugü nagu ga guma ãëgxacüputa ga ñane ga Ebatánawa yexmane ga Médiaanewa. ³Rü yema mu ga yema poperagu ümatüxü rü ñanagürü: “Guma nüxíráxüçü ga taunecü nagu ãëgxacü yixicü ga Chíru rü ñaxü ga mu naxunagü: ‘Rü guma Tupanapata ga Yerucharéüwa yexmane ga Yudíugü norü ãmare ga naxüna nawa ígugüxüne, rü tanaxwaxe i wena namexëxë, rü yima naparagü rü mea inapugü. Rü ngëma norü máchane rü 27 i métruuarü ngäxü tá nixí, rü ngëma norü tachiü rü 27 i métruuarü ngäxü tá nixí. ⁴Rü natapüxartü ügü rü tomaepüxchimüxü ya nutagü ya itacü tá nixí. Rü yimaétüwa rü ngexwacaxüxü i mürapewa i yaxcüxü tá nixüchigü. Rü chorü diëruarü dauruxü tá nixí i naxütanüxü i guxüma i ngëma puracü. ⁵Rü Tupanapataarü yemaxügü i úirunaxcax rü diërumünaxcax ga Nabucudonochó Tupanapatawa dexü, rü tanaxwaxe i Yerucharéüçax tanawoeguxëx rü nagu tayanú ya yima Tupanapata ya wena tá üxüne, erü woetama ngëma nixí i nachica” ñanagürü ga yema Chíruarü poperawa. ⁶Rü yexguma ga nüma ga Pérchiaanecüäxarü ãëgxacü ga Daríu rü nanaxümatü ga wüxi ga popera naxcax ga Tanái ga taxtü ga Eufrátearü oéstewaamaaru ãëgxacü, rü

Chetáru-bonái rü norü ngüxëeरuüga ãëgxacügü ixígüxü ga yema naanewa. Rü norü poperawa rü ñanagürü: “iTaxútáma nüxü penaguxchaxëx i ngëma Yudíugü nax wena naxügüxü ya yima Tupanapata! Rü ngëma noxrirüxü i nachicagu tátama nanaxügü. ⁷iRü taxútáma penachixewe ya yimá Yudáaneçüäxarü ãëgxacü rü ngëma togü i duûxügü i ngëma puracümaxä icuaxgüxü! ⁸Rü ñuxuchi pemaxä nüxü chixu nax perü diërumaxä nüxü perüngüxëégüxü i ngëma Yudíugü i ngëma puracümaxä icuaxgüxü nax naxügüxüçax ya yima Tupanapata. Rü ngëma diëru i perü naanewachigütama perü duûxügütanüwa ngixü peyaxucümaxä tá nixí i paxa penaxütanüxü i ngëma Tupanapataarü mexëxë nax ngëmaäcü tama íyachaxächixüçax i ngëma puracü. ⁹Rü ngëma chacherdótegü i Yerucharéüwa ngëxmagüxü rü chanaxwaxe i nüxna penamugü i ngëma wocaxactigü rü carnérugü i nanaxwæxegüxü nax naxcax yagugüäxü ya yimá Tupana ya dauxüwa ngëxmacü. ¹⁰Rü naétü nüxna penaxä i trígutexe, rü bínu, rü yucüra, rü oribuarü chíxü i wüxicigü i ngunexügüga rü tagutáma nixüye! ¹¹Rü ngëmaäcü tá nüxü natauxcha nax yimá daxügucü ya Tupanacax yagugüäxü i taxacü i namaxä nataäxëxü rü ñuxuchi chauxcax rü chauxacügüçax nayumüxegüxüçax. ¹²Rü ngëxguma chi texé tama naga ñiügu i ñaa chorü mu, rü name nixí i wüxi ya tümapataarü omüta tayaxu rü yimamaxä tükü tapai nax ngëxma tayuxüçax ya yixema tama naga ñiüxe. Rü yima tümapata rü

ngēxma narüxo rü naachinaxāgūxica ngēma nayaxü. ¹²Rü yimá Tupana ya nügcäx nüxü unetacü ya yima īane ya Yeruchareū rü tá nanachixexēx i ngexürüükümare i nachixüane rüexna norü aëxgacü i tama yanguxéexü i ñaa chorü mu, rü nachixexēexü ya yima Tupanapata. Rü choma i Daríu nixi i chanaxunagüxü i ñaa mu. Rü ngēmacäx chanaxwaxe i aixcüma naga naxñüe”, ñanagürü ga norü poperawa.

Ningu ga Tupanapata

¹³Rü nüma ga Tanái ga taxtü ga Eufrátearü oéstewaamaarü aëxgacü rü Chetáru-bonái rü norü ngüxéerüügü rü paxama naga naxñüe ga yema mu ga aëxgacü ga Daríu unagüxü. ¹⁴Rü yemaacü ga nüma ga yema Yudíugü ga yema puracümaxä icuaxgüxü rü nayadaxéegü ga nax napuracüexü. Rü Tupanaarü orearü uruügü ga Aguéu rü Chacaría ga Ídu nane rü Tupanaarü oremaxä poraäcü nanataäxexēx. Rü yemaacü ga guma Tupanapataarü mexéx rü ningu yema Tupana nüxü ixuxürüxü rü yema Chíru rü Daríu rü Arteyére ga Pérchiaanecüäxarü aëxgacügi unagügüxürüxü. ¹⁵Rü yexguma 6 ga taunecü aëxgacü yixigu ga Daríu ga Pérchiaarü naanewa, rü yexguma nixi ga nax yanguxü ga guma Tupanapata, meama Adáarü tauemacüarü tomaepüxarü ngunexügu (18 febréru).

.....

Édra rü namüçögümamax Yeruchareüwa nangugu

7 ¹Rü yexguma Arteyére rü Pérchiaanecüäxarü aëxgacü yixigu, rü nayexma ga wüxi ga chacherdóte ga

Yudíu ga Édragu aëgacü. Rü nüma rü nüxcümaäcü ga Aróütaxa nixi.

.....

⁶Rü nüma ga Édra rü wüxi ga nguxéetaeruxü nixi, rü meama nüxü nacuqx ga Tupanaarü mugü ga Moiché ümatüxü. Rü wüxi ga ngunexügu rü aëxgacü ga Arteyérena naca nax Yeruchareüäx namueguaxüçax. Rü nüma ga aëxgacü rü naga naxñü, yerü Tupana rü poraäcü Édraxü narüngüxé. Rü yemaacü ga Édra rü Babiróniaanewa inaxüächi rü Yeruchareüäx natáegu.

⁷⁻⁹Rü yexguma marü 7 ga taunecü aëxgacü yixigu ga Arteyére rü natáegu ga Édra. Rü namaxä nawoegu ga wüxitücumü ga Iraétanüxügü. Rü yematanüwa nayexmagü ga chacherdótegü rü Lebitanüxügü, rü wiyaetanüxügü, rü Tupanapataarü iäkarü dauruügü, rü Tupanapataawaarü ngüxéerüügü. Rü yemamaxä inaxüächi ga Édra meama nüxíraxüci ga tauemacüarü ügügu. Rü Yeruchareüwa nangugu meama guma norü 5 ga tauemacüarü ügügu yerü Tupana rü poraäcü nüxü narüngüxé. ¹⁰Rü nüma ga Édra rü aixcüma nagu naruixñü nax Tupanaarü mugüwa nangúxü rü nagu nax namaxüxü rü yema togü ga Iraéanecüäxgüxü nax nangúexéexüçax ga yema Tupanaarü mugü. ¹¹⁻¹²Rü nüma ga Édra rü wüxi ga nguxéetaeruxü ga meama guxüma ga Tupanaarü mugüxü cuácü nixi. Rü yexguma Babiróniaanewa inaxüächichaxüxgu ga Édra, rü nüma ga aëxgacü rü Édrana nanaxä ga wüxi ga popera ga ñaxü: “Choma i aëxgacü i Arteyére rü cuxü charumoxé Pa Chacherdóte, Pa Édrax. Rü cuma rü

wüxi i nguxéetaeruxü i meama Tupana ya daxüguciärü mugüxü cuáxe quixí.
¹³Rü marü chanaxunagü i wüxi i mu nax ngëmaäcü guxüma i Iraétanüxügi i choxmexwa ngëxmagüxü rü naxwaxegüxü nax cumaxä Yerucharéicäx nawoeguxü, rü marü name nax cuwe naxixü. Rü ngëxgumarüxü ta i ngëma Lebitanüxügi rü chacherdótegü rü marü name nax nawoeguxü.
¹⁴Erü choma i äëxgacü, rü ngëma 7 i chorü ngüixéeruügumaxä rü ngëma cuxü tamu nax mea cuyangugüxüçax nax nüxäcü ínamaxëxü i ngëma cutanüxügi i Yudánewa, rü ïane ya Yerucharéiwa, rü ngoxi nagu ínamaxë i ngëma curü Tupanaarü mugü i cuxü ngëxmaxü.
¹⁵Rü ngëxgumarüxü ta cuxna taxäga nax cuyanaxüçax i ngëma diërumü rü úiru i choma i äëxgacü rü chorü ngüixéeruügumaxä torü ngúchaümaxä cuxna taxamaregxü naxçax ya perü Tupana ya Yerucharéiwa apatacü.
¹⁶Rü ngëxgumarüxü ta rü name nixí i cutanüxügi i duüxügi rü chacherdótegü i Babiróniaanewa ngëxmagüxütanüwa cunade i ngëma diërumü, rü úiru, rü ámaregü i norü ngúchaümaxä inaxágüxü naxçax ya yima Tupanapata ya Yerucharéiwa ngexmane.
¹⁷Rü ngëma diërumaxä rü tá naxçax cutaxe i wocaxacügi, rü carnérugü rü carnéruxacügi wüxigu namaxä i ámaregü i trígu rü bínu. Rü ngëma ámaregü tá nixí i Tupanapataarü ámarearü guchicaxüwa ícuyaguxü i ngëxguma Yerucharéiwa pengugugu.
¹⁸Rü ngëma diëru rü úiru íyaxüxümaxä rü cuma rü cumücügi rü tá naxçax petaxe i ngëma pema nagu perüxñüegu

rü Tupanaarü ngúchaü ixixü.
¹⁹Natürü ngëma curü Tupanapataarü ngëmaxügi i pexna taxäxü rü cunaxwaxe nax cumatama yima Tupanapatagu cuyanuxü i Yerucharéiwa.
²⁰Rü ngëxguma iyataxüxgu i diéru naxçax ya yima Tupanapata rüexna taxacü i to i puracü i Tupanacäx pexüchäxü, rü marü name i chorü diëruarü dauruxüxtawa naxçax ícuca.
²¹Rü pemax, Pa Äëxgacigüx i Taxtü i Eufrátearü Oéstewaama Ngëxmagüxe i Diërumaxä Icuaxgüxex, rü choma i Pérchiaanecüäxarü äëxgacü i Arteyére rü pexçax chayamupane i nää mugü:
‘Rü nüxna penaxä i guxüma i taxacü i pexüxtawa naxçax ínacaxaxü ya yimá chacherdóte ya nguxéetaeruxü ya Édra i meama Tupana ya daxücüäxarü mugüxü cuácü!
²²Rü name nixí i nüxna penaxä nüxmata 3,600 quíru naguxü i diërumü rü 22,000 lítru naguxü i trígu, rü 2,200 lítru nagucü ya bínu, rü 2,200 lítru naguxü i chíxü. Rü yima yucüra ya nüma naxçax ínacaxacü irü nüxna penaxä!
²³Rü ngëxgumarüxü ta i ngexürtüüxümare i ngëmaxügi i Tupana ya daxücüäx naxwaxexü i napatacäx, rü name nixí i nüxna penaxä nax tama chaupçax rü chaunecäx poxcu ínanguxéexü.’
²⁴Rü ngëxgumarüxü ta chanaxunagü i nää mu: ‘Rü ngëma chacherdótegü, rü Lebitanüxügi, rü wiyaetanüxügi, rü iäxarü dauruügi rü guxüma i ngëma togü i Tupanapataawa puracüexü, rü tama chanaxwaxe nax äëxgaciäxü nax naxütanügüaxü.’
²⁵Rü cumax, Pa Édrax, rü name nixí i nagu quixü i ngëma cuax i Tupana cuxna áxü. Rü ngëmaäcü ngëma naanegü i taxtü i

Eufrátearü oéstewaama ngēxmagüxü i duūxügicax tá nüxü cuxuneta i
 aëxgacügi i duūxügürü guxchaxüarü mexéeruxü ixígüxü, rü aëxgacügi i mea
 ngēma duūxügumaxä icuaxü. Rü ngēxguma nangemagu i duūxügü i tama
 curü Tupanaarü mugüxü cuaxgüxü, rü name nixi i cuma cunangúexéx. ²⁶Rü
 ngexerüxüxemare ya tama naga ñnüxe i ngēma curü Tupanaarü mugü rü chorü
 mugü irü noxtacüma tüxü pimax rüexna
 tüxü ípetaxuchi i perü naanewa, rüexna
 tüxna penapuxü i tümaarü ngēmaxügü,
 rüexna tüxü pepoxcu! ” ñanagürü ga
 aëxgacü ga Arteyére norü poperawa.

Édraarü Yumüxé

²⁷Rü yexguma ga Édra rü nayumüxü rü ñanagürü: “Pa Torü Oxigüarü Tupanax, rü cuma rü cumecümaxüchi. Rü ngēmacax aëxgacüäwa ícunanguxéx nax yima cupata ya Yerucharéüwa ngexmane wena namexéegüaxüçax i curü duūxügü. ²⁸Rü moxé cuxna chaxä, Pa Tupanax, erü cuxü changechaütmüxü napexewa ya aëxgacü, rü ngēma 7 i namüciü, rü guxüma i norü ngüxéerüügü. Rü chapora erü cumax, Pa Tupanax, chauxütawa cungexma rü ngēmacax choxü natauxcha nax nüxü chanangúchaüxéexü i ñuxre i chautanüxügü i Iraétanüxügürü aëxgacügi nax chowe Yerucharéüçax nawoeguxü”, ñanagürü ga norü yumüxéwa.

.....

Tupanaxpatawaarü puracütanüxügü

8 ¹⁵Rü choma ya Édra rü natü ga Abácutügu chanangutaquejexéx
 ga yema duūxügü ga chomaxä

Yerucharéüçax woeguchaüxü. Rü yexma tapegü ga tomaepüga ngunexü. Rü yéma yoxni tayawügüéga duūxügü rü chacherdótegü ga yéma ngugüxü. Rü yemaacü nüxü tacuax rü nataxuma ga Lebitanüxü ga nüechamatama yéma ixü. ¹⁶Rü yemacax Eriechécax, rü Ariécax, rü Chemaíacax, rü Erünatáüçax, rü Yaríçax, rü to i Erünatáüçax, rü Natáüçax, rü Chacaríacax, rü Mechuráüçax changema, yerü nümagü nixi ga Lebitanüxüarü aëxgacügi yixixü. Rü yexgumarüxü ta naxcax changema ga Yoiarí rü Erünataü ga ngüxéetaerüügi ixígüxü. ¹⁷Rü Cachipíaarü ñanewa chanamugü ga yema duūxügü nax Lebitanüxüarü aëxgacü ga Idumaxä, rü namüciügi ga ngüxéerüügü ga yema ñaneariü Tupanaxpatawa puracütanüxümaxä yanadexagüxüçax rü namaxä nüxü yaxugüxüçax nax toxütawa namugüaxüçax i Lebitanüxügü nax yima Tupanaxpata ya Yerucharéüwa ngexmanewa toxü nangüxéegüixüçax. ¹⁸Rü Tupanax rü tomaxä namecüma, rü yemacax toxütawa nanamu ga Cherebía ga meama poperaxü cuacü ga Lebitanüxü ga Marítaxa ixicü. Rü nüma ga Cherebía rü toxütawa nangu wüxigu namaxä ga nanegü rü naeneegü ga meama 18 ga duūxügü ixígüxü. ¹⁹Rü yexgumarüxü ta Tupanax yéma nanamugü ga Achabía namaxä ga namüciü ga Yechaíga Merári nane ixicü. Rü namaxä ínangugü ga nanegü rü naeneegü ga meama 20 ga duūxügü ixígüxü. ²⁰Rü naetüwa rü ínangugü ga 220 ga Tupanaxpatawaarü ngüxéerüügü. Rü nüxcüma rü aëxgacü ga Dabí nixi ga

yemaacü inanucü naxcax ga
 Tupanapataarü puracü. Rü guxüma ga
 yema 220 ga ngüxēeruügü rü nayawügü
 ga naétagü. ²¹Rü yemawena rü
 chanaxunagü nax aureäcü
 tayumüxegüxü natü ga Abácutüwa nax
 Tupanamaxä nüxü tixugüxüçax ga torü
 chixexügü, rü Tupanana naxcax
 tacaxaxüçax nax mea toxü
 naxüpetüxüçax i namawa, rü toxna rü
 toxocügüna nadauxüçax wüxigu
 namaxä i guxüma i torü ngëmaxügü i
 namaxä itaxixü. ²²Yerü chorü áne nixi
 ga äëxgacüxtüwawa naxcax íchacaxaxü
 ga churaragü ga cowarugu íxü nax torü
 uanüguna toxü ínapoxüxüçax i namawa,
 yerü yexguma taxüta itaxiächigu rü
 marü äëxgacümaxä nüxü tixugü nax
 Tupana tüxü rüngüxüexü ya yíxema
 naxcax daugüxe, natüri tüxü napoxcu
 ya guxama ya tama naga ñinüexe. ²³Rü
 ngëmacax aureäcüma tayumüxegü rü
 Tupanana tacagüe nax toxna
 nadauxüçax. Rü nüma rü aixcüma toxü
 nangäxüga.

.....

³¹Rü natü ga Abácutüwa itaxiächi
 meama nürixräxüçü ga tauemacüarü 12
 arü ngunexügü nax Yerucharéüwa
 taxixü. Rü Tupana rü namawa toxna
 nadau rü toxü ínapoxü nüxna ga torü
 uanügü rü ngítaaixgüxü. ³²Rü yexguma
 Yerucharéüwa tangugü, rü tomaepüx
 ga ngunexü tarüngügü.

.....

³⁵Rü yemawena rü wüxichigü ga
 toma rü naxüna ítagu naxcax ga guma
 torü Tupana. Rü guxüma ga
 Iraétanüxügüégagu rü ítanagu ga 12 ga
 wocaxacügü rü 96 ga carnérugü rü 77

ga carnéruxactigü. Rü torü
 chixexügüarü utanüruxü rü ítanagu ga
 12 ga chibugü. ³⁶Rü toma rü yema
 nachixüanegü ga taxtü ga Eufrátearü
 oéstewaamaarü äëxgacügüna tanaxä ga
 yema popera ga Pérchiaanecüäxarü
 äëxgacü toxna áxü. Rü nümagü rü paxa
 toxü narüngüxüe nax wena tanaxüxüçax
 ga guma Tupanapata.

**Édra rü Tupanamaxä nüxü nixu ga
 Iraéaanecüäxgüarü chixexü**

9 ¹Rü yemawena ga yema
 Iraéanecüäxgüarü äëxgacügü ga
 marü nüxíra Yerucharéüwa ngugüxü rü
 chauxcax naxí rü chomaxä nüxü
 nayarüxugüe rü ñanagürügü: “Muxüma
 i ngëma tatanüxügü i Iraéanecüäxgü ga
 nüxíra tomaxä woeguxü, rü woo
 chacherdótegü rü Lebítanüxügü rü tama
 nügüxü nüxü naxoxoxgü i nacümagü i
 chixexügü i nagu naxixü i ngëma togü i
 duüxügü i nua törü naanegu
 yaxächiügüxü. Natüri ngëma
 tatanüxügü rü woo poraäcü
 Tupanapexewa nachixe nax ngëma
 togücumagu nax naxixü, natüri nagu
 naxíama i nacümagü i ngëma
 Canaáutanüxügü rü Itítatanüxügü, rü
 Ferechéutanüxügü, rü
 Yebuchéutanüxügü, rü Amóütanüxügü,
 rü Moátanüxügü, rü Equítuanecüäxgü,
 rü Amoréutanüxügü. ²Yerü nüma i
 tatanüxügü rü nanegü rü marü
 nixäxmäxgü namaxä i ngëma togü i
 duüxügüxacügü i nua törü naanegu
 yaxächiügüxü i tama Tupanaaxü
 yaxögüxü. Rü yemaacü ga Tupanaarü
 duüxügü rü yema tama yaxögüxü ga
 duüxügümäxä nügü narüxicutänü. Rü

tatanüxügü i äëxgacügü nixí ga nüxíra inaxügüxü nax nagu naxíxü ga yema chixexü”, ñanagürögü choxü. ³Rü yexguma yema orexü chaxmögü rü chorü ngechaümaxä chaugü charügáutechiru rü chaugü chapuxüyae rü chaugü chapuxüchinagu, yerü poraäcü chauäéwa nangüx ga yema. ⁴Rü guxüma ga yema Iraéanecüäxgü ga norü Tupanaarü poxcucäx muüexü nagagu ga natanüxügürü chixexügü rü chauxüitawa nayarütogü. Rü choma rü chorü ngechaümaxä yematama chauchicawa charüto ñuxmata nawa nangu ga yema ýáuanecüarü ora ga nagu Tupanacäx yagugüäxü ga ämaregü. ⁵Rü yexguma yema orawa nanguxgu rü marü choxü nangupetüxura ga nax changechaüxü. Rü charügáuxchiruäcüma ichanaxügü nax chayumüxexü. Rü Cori ya Tupanamaxä chidexa. ⁶Rü ñachagürü nüxü: “Pa Chorü Tupanax, Pa Chorü Tupanax, rü poraäcü chaxänexüchi i cupehexawa. Rü tama nüxü chacuäx nax taxacü chaxüxü rü ñuxäcü cumaxä chidexaxü. Erü ngëma torü chixexü rü marü nangupetüxuchiama rü ngëma torü pecädugü rü marü ñfoma i naane namaxä nanapá. ⁷Rü nüxcümacürüwa ga torü oxígü rü chixexügu namaxëx rü ñomaxüçüxü i toma rü ta nagu ítamaxë. Rü ngëma torü chixexügagu rü toma rü torü äëxgacügü rü torü chacherdótegü rü naxmëgxu tayi i ngëma to i nachixüanecüäxgüarü äëxgacügü i tama cuxü yaxögüxü. Rü nümagü rü toxü ínayauxü rü toxçax nangíxgü rü duüßügüpexewa toxü nacugüe. Rü ngëmatama nixí i ñuxma toxü

ngupetüxü. ⁸Natüru i ñuxmax, Pa Corix, Pa Torü Tupanax, rü ngëma nax tomaxä cumecümäxügagu rü toxü cunatauxchaxéxē nax ñuxre i toma rü wena ñaa naane i cuma cuxüünexéëxüçax tawoeguxü nax nagu taxachiügxüçax. Rü cuma rü wüxi i ngexwacäxüxü i ñü toxna cuxä, rü ngëmaäcü paxaächi toxü cutaäxéxéxë naétüwa i torü guxchaxügü. ⁹Rü woo to ga äëxgacümexëwa nax tangexmagüxü natüru i cumax rü tama toxü ícuwogü. Rü ngëma Pérchiaanecüäxaru äëxgacügüäéwa ícunanguxéxë nax tomaxä namecümagüxüçax. Rü toxna cudau nax ñuxma rü ta tamaxéxüçax, rü ngëmaäcü tawoeguxüçax, rü wena noxrixüxü ga nachicagutama tanaxüxüçax ya yima cupata. Rü cumax, Pa Tupanax, rü toxna cudau i guxüma i ñaa naane i Yudánewa rü daa ïane ya Yerucharéüwa. ¹⁰Natüru i ñuxmax, Pa Tupanax  rü tjaxacüxü tá cumaxä tixuxü nawena i guxüma i ngëma chixexü i taxüxü. Erü aixcüma nixí nax tama naga taxinüexü i curü mugü”, ñachagürü ga chorü yumüxëwa.

.....

**Yudíugü rü ínanawoxü ga yema ngexüü
ga to ga nachixüanecüäxgü ixígüxü**

10 ¹Rü yexguma ñaxtüanegu chayangücuchigu norü toxmäxtawa ga guma Tupanapata, rü yéma chaxauxäcüma chayumüxü, rü Tupanamaxä nüxü chixu ga torü chixexügü. Rü yexgumayane yéma nangugü ga muxüma ga yatügü rü ngexügü rü buxügü rü chauxütagu nangutaquexe rü wüxigu chomaxä

naxauxe. ²Rü yexguma nüma ga Checanía ga Yerié nane ga Eráütanüxű ixíci rü ñanagürü choxű: “Rü aixcüma nixí i Tupanapexewa chixexű ixügüxű. Erü ngexügű i to i nachixüanecüäx ixigüxű i tama Tupanaaxű yaxõgüxűmaxă tixăxmaxgü i yixema i Iraéanecüäxgü. Natürü nangexmaama nax ñuxăcü Tupanapexewa namexëëxű i ngëma torü chixexű. ³Rü ngëmacax törü Tupanapexewa tá nüxű tixu nax tükna tixigachixűcax ya yíxema toxmaxgü ya tama Tupanaaxű yaxõgüxe rü yíxema toxocügü ya tümawa toxű ngëxmagüxe. Rü ngëmaäcü ngëma cuma rü ngëma togü i duñxügű i aixcüma Tupanaga ñüexű tomaxă nüxű ixuxürüxű tá naga taxinüe ya törü Cori ya Tupanaarü mugü. ⁴iRü inachi rü naxü i ngëma Tupana cuxű muxű nax cunaxüxű! Rü toma rü tá cuga taxinüe. iEcü tomaxă nüxű ixu nax ñuxăcü tá tanamexëëx i ngëma chixexű i taxüxű!” ñanagürü.

¹⁰Rü yexguma ga choma ga chacherdóte ya Édra rü ichachi rü

ñachagürü: “Pema rü poraäcü chixexű pexü erü namaxă pixăxmaxgü i ngëma ngexügű i to i nachixüanecüäx ixigüxű. Rü ngëmaäcü penayexeraxëx i törü chixexügű i Tupanapexewa.

¹¹Rü ñuxma rü penaxwaxe i törü oxigüarü Tupanapexewa penaxü i ngëma nüma nanaxwaxexű rü nüxű pixu nax aixcümama chixexű pexügüxű. Rü ngëmacax pemaxă nüxű chixu irü nüxna pixigachi i ngëma duñxügű i tama yaxõgüxű rü ngëma ngexügű i to i nachixüanecüäxgü ixigüxű!” ñachagürü. ¹²Rü yexguma yemaxü naxinüegu ga guxüma ga yema duñxügű rü tagaäcü nanangäxügagü rü ñanagürügü: “Ngëmáacü tá tanaxü i ngëma toxű cumuxű”, ñanagürügü.

.....

⁴⁴Rü guxüma ga yema Iraéanecüäxgü ga to ga nachixüanecüäx ga ngexügümaxă ixăxmaxgüxű rü tümanatügütçax tükň nawoeguxëx wüxigu tümamaxă ga tümamaxcügü.